

Drie ministers waren woensdag aanwezig bij het debat over de witwasaffaire bij ING: Ferdinand Grapperhaus (CDA), Sand

~~VIJF VOORDELEN VAN DE WITWASAFFAIRE VAN ING~~

WRC 17/11/19

Meer dan ooit heeft de a van witwassen prioriteit

Woensdag debatteerde de Kamer over de ING-witwaszaak. Wat heeft die opge

Door onze redacteur **Camil Driessen**

AMSTERDAM. „Hoeveel kilo cocaïne is er via ING witgewassen? Hoeveel smeergeld?” vroeg SP-Kamerlid Mahir Alkaya retorisch. „Het witwas-schandaal is de grootste commerciële misdraging ooit”, vond Erik Ronnes (CDA).

Na een openbare hoorzitting, een waslijst aan Kamervragen en een reeks brieven van minister van Financiën Wopke Hoekstra (CDA), was woensdag het afrondende Tweede Kamer-debat over de recordschikking die ING in september sloot met justitie na het jarenlang faciliteren van witwassen. Naast Hoekstra namen ook ministers Ferdinand Grapperhaus (Justitie en Veiligheid, CDA) en Sander Dekker (Rechtsbescherming, VVD) deel.

Het debat was - althans politiek - een symbolische streep onder de zaak die maandenlang voor veel politieke en maatschappelijke verontwaardiging zorgde. Wat heeft de witwasaffaire, naast 775 miljoen euro voor de schatkist, opgeleverd?

1 | De aanpak van witwassen staat hoog op de agenda

Meer dan ooit heeft de aanpak van witwassen prioriteit. Niet alleen bij ING - dat via de schikking werd verplicht de organisatie op de schop te nemen - maar ook bij andere banken die massaal personeel werven om klanten en transacties te controleren.

gesloten toezichthouder, werd gedwongen tot meer openheid. Daardoor is nu bekend dat gebrekkige witwascontroles ook bij andere banken spelen en dat DNB daarom sinds 2014 banken zeventien keer maatregelen oplegde (waaronder negen boetes). Eind september beloofde DNB een plek „hoog op de agenda” voor de controle van het antiwitwasbeleid en noemde ze het een van de „speerpunten” in het toezicht tot 2022.

Ook is de aanpak van witwassen nu prominent in beeld bij de politiek. Hoekstra beloofde de Kamer aan de vooravond van het debat een „beleidscyclus”: systematische evaluatie van het witwasbeleid. Het is niet dat criminelen daardoor hun geld met een grote boog om Nederland heensluizen, maar zorgt er wél voor dat het thema structureel aandacht krijgt in Den Haag.

Ten slotte heeft de ING-zaak, in combinatie met de nóg veel grotere witwasaffaire bij Danske Bank, ervoor gezorgd dat er ook op Europees niveau gekeken wordt naar de versterking van de - tot nog toe nationaal geregelde - witwasaanpak.

2 | Informatie-uitwisseling banken dichterbij

In navolging van het verplicht melden van ongebruikelijke transacties bij de Financial Intelligence Unit, pleitte GroenLinks-Kamerlid Bart Snels voor de invoering van een 'Melding Ongebruikelijke Klanten'. Dat moet ervoor

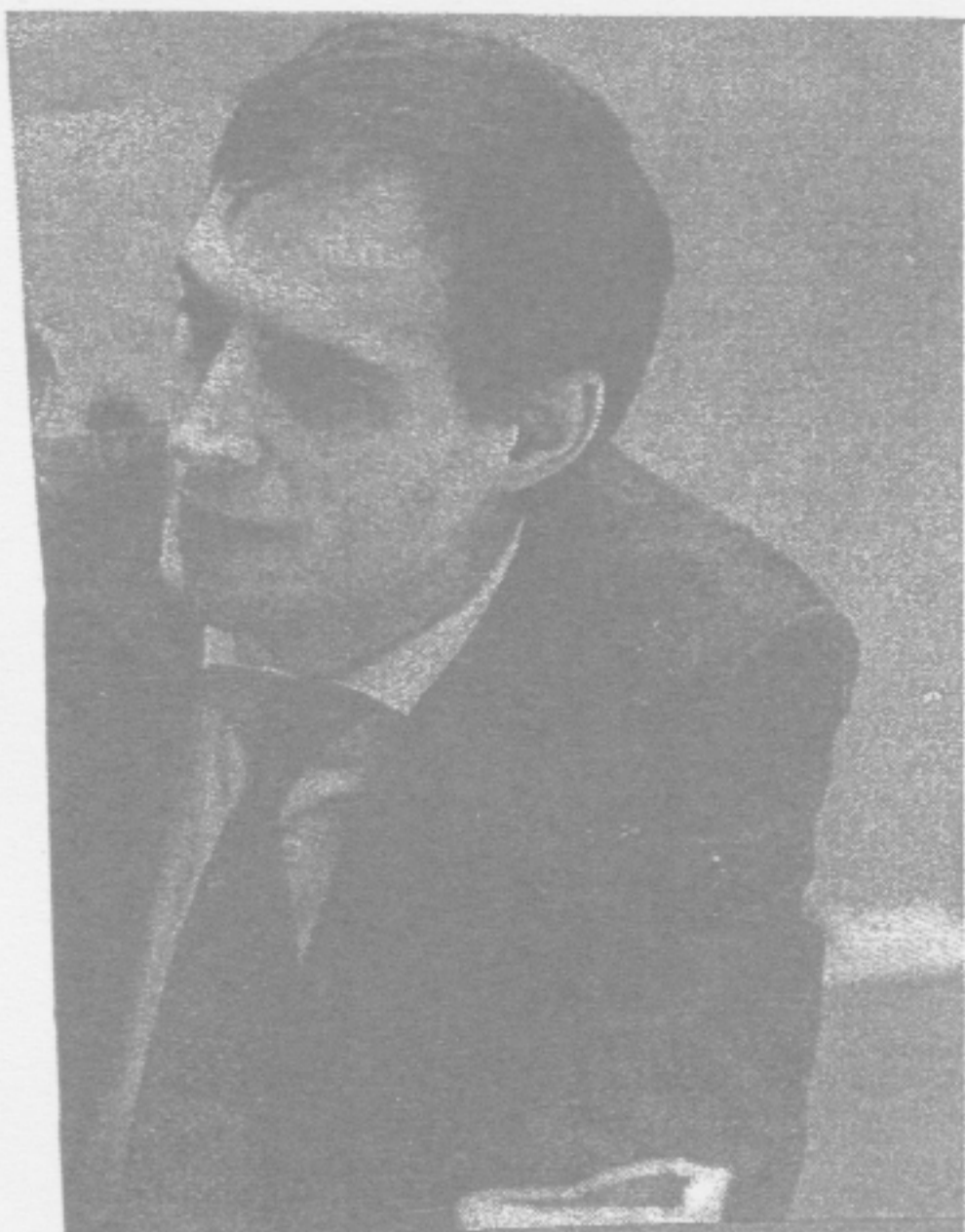
ene bank wordt uitgerooid, niet bij een andere bank terecht kan omdat die de voorgeschiedenis niet kent.

De Nederlandse Vereniging van Banken (NVB) wreef Kamerleden voor het debat in hoe problematisch het is dat banken dergelijke informatie over klanten niet kunnen uitwisselen. Ook pleitte de NVB voor toegang tot bepaalde systemen (zoals de basisregistratie personen met alle ingezetenen van Nederland) om de klantcontrole te verbeteren.

Hoekstra noemde het woensdag „tenenkrommend” dat als „meneer er bij de ene bank uitgeknikkerd wordt” hij de straat kan oversteken en bij een andere bank weer een rekening kan openen. „Het is terecht dat banken zeggen dat 'de wetgever ons moet helpen'.” De minister beloofde zich op deze „puzzel” te richten, overigens met privacy in zijn achterhoofd.

3 | Schikkingen straks langs de rechter

Bij eerdere grote schikkingen, zoals die met Rabobank vanwege rentemanipulatie, klonk er felle kritiek op het OM vanwege gebrek aan openheid. Die kritiek had de Kamer dankzij het uitgebreide feitenrelaas inzake ING niet. Toch hielden veel Kamerleden een wrange smaak over aan de ING-schikking, omdat er geen rechter aan te pas kwam. Dankzij een motie van SP en D66 uit november is minister Grapperhaus daarom bezig met een wetwijziging die ervoor zorgt dat el-

er Dekker (VVD) en Wopke Hoekstra (CDA).

anpak *(handwritten mark)*

eleverd?

handwritten: WBE
17/1/19

fiat van een rechter heeft.

4 | Hertoetsen bestuurders onder vuur

Een groot kritiekpunt op de toezicht- houders inzake ING is dat de bankbe- stuurders, topman Ralph Hamers voorop, niet opnieuw op geschikt- heid getoetst worden. „Het lijkt wel of DNB bang is voor ING”, zei Teun van Dijk (PVV) in reactie op het nieuws dat uit een reconstructie van *Het Financieele Dagblad* komt.

Omdat toezichthouders DNB en de Europese Centrale Bank onafhanke- lijk zijn, hield Hoekstra zich afzijdig. „Ik weet niet of er gehertoetst is en ik behoor dat ook niet te weten.” CDA, ChristenUnie, D66 (coalitiepartijen) en PvdA dienden vervolgens een mo- tie in waarin ze de regering oproepen om te onderzoeken hoe een hertoets verplicht kan worden bij affaires van het kaliber ING. Hoekstra kon weinig anders dan dat onderzoek toezeggen.

5 | Aanbestedingen Rijk mogelijk anders

Hoekstra zegde met minister Dekker nóg een onderzoek toe met oog op een motie van Eppo Bruins van de ChristenUnie. ING is de huisbankier van de staat. Bruins wees erop dat het voor het Rijk nu niet mogelijk is om bij aanbestedingen partijen te weren die hebben geschikt voor een groot misdrijf. Bij veroordelingen kan dat wél. Hoekstra gaat „secuur uitzoeken” of er qua schikkingen ook